

in un piccolo borgo da lui più volte celebrato.

Se quel lume di dottrina non disprezzò un luogo altrimenti sconosciuto, come potrebbe il V. tener in ispregio una città, piccola sì, ma nemmeno ora ignobile?

In realtà, il suo sdegno fu cagionato da compassione, parendogli grandissima indegnità che Capodistria, città, al dire de' vecchi, un tempo sì fiorente, fosse caduta, come egli stesso nella sua fanciullezza vedeva, in tanta miseria;

prestans edidit⁽¹⁾. eum ille et iunior presens coluit, et senior voce memoriaque celebravit⁽²⁾. egone igitur urbem etsi exiguam, vetustate tamen et factorum gloria ac rerum omnium copia quondam claram, nunc vero neque omnino abiectam, despicerem, cum ille oppidum, se solo cognitum, natalem sibi locum non fastidiret? absit 5 a me perpetuo, quem tu alterum ex Iustinopoli sidus dari vis, quod quidem non sine rubore legi, ut non modo patriam, que secundam sibi post sacras religiones sedem vindicat, sed quenquam humili⁽³⁾ ex fortuna despiciam. verum, uti iudicium meum, utcunque sit, accipias, scito omnem hanc indignationem omnemque huiusmodi 10 damnationem a miseratione mea profectam esse. cum enim a maioribus meis audiissem, qua illa dignitate urbs totaque erat quondam provincia, qua fortuna respublica quaque virtute homines, tum postea et vidissem puer et sensissem presens, qua esset miseria, quo exterminio, qua calamitate, indigna res michi visa est planeque 15 miseranda. cum autem prefuisse et dura odia et seditiones graves et tectas inter se civium similitudines accepissem, notaremque in dies

(3) *G* quamquam humilii ed in marg.: «hominum in CP».

(1) Cf. quello che dice il V. nel discorso *Pro sancto Hieronymo*, «Gloriosi doctoris et patris nostri» (R c. 51):

«Proprie tamen nos huius regionis incole speciali quadam cura ac propensiore diligentia natale sancti Hieronymi celebrare debemus, ut qui loco terrestres illius regionis vicini sumus. monstratur enim in proximo Sdregne rus tenue ac paucis incolis habitatum, unde lumen hoc ortum memorant quod longe lateque fidem christianam illustravit. credibilem rem effecit vulgaris opinio, a maioribus quasi per manus tradita, et nobis minis corrupti, ut dicunt, similitudo quedam, tametsi cetera parum conveniant. nam ex «oppido Stridonis» historie natum perhibent, quod olim Dalmatie Pannonieque confinia tenuit et a Gothis eversum est [s. Hieron. *De Viris inl.* c. 135]. utcunque habeat se veritas, nos fa-

«mam hanc veterem cupide amplexati tanto condigena gloriamur, et speramus ex hoc magis propitium illum habere apud Deum patronum quod terrena qualisqualis cognatio et locorum vicinitas intercessit... nam, ut dictum est, aut hic in proximo aut certe non multo procul hinc natus est... amore tamen patrie teneri non potuit quin originis locum linqueret et proficisceretur ubi melior atque eruditior fieri posset, patrieque Romam pretulit, non quia melior illa esset aut clarior, sed quia ad proficiendum eum magis erat idonea, quippe qui non illud potissimum querat unde natus esset aut vitam ubi duceret, sed quo post mortem esset abiturus». È noto però che la tradizione, a cui il V. accenna, risulta infondata.

(2) Cf. s. Hieron. *Epistolae*, VII, XI, XII, LXVIII.